

MAKTABGACHA TA'LIMDA STEAM TEXNOLOGIYASINI QO'LLASHNING AHAMIYATI

Usmonova Madinaxon Mansurjon qizi

Qo'qon Universiteti. Ta'lim fakulteti.

Maktabgacha ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20094834>

Annotatsiya: Tezesda ta'limda STEAM (S-science, T-technology, E-engineering, A-art, M-math). texnologiyasining vujudga kelishi, maktabgacha ta'limda STEAM texnologiyasiga bo'lgan talab, STEAM texnologiyasining modullari haqida aytiladi.

Kalit so'zlar: STEAM, science, technology, engineering, mathematics, Fridrix Freybel, jonli va jonsiz tabiat, robototexnika, multistudiya, lego, konstruksiya.

Maktabgacha ta'lim tizimi oldiga qo'yilgan vazifalarni tizimli va sifatli amalga oshirish maqsadida Hukumatimiz tomonidan maqsadli qaror va farmonlar ishlab chiqildi, ushbu tizim rivoji uchun katta mablag' ajratilib, tegishli chora-tadbirlar asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarining moddiy-texnik bazasini yangilashga yo'naltirildi.

Shunday ekan rivojlangan davlatlarning eng ilg'or texnologiyalarini ta'lim sohamizda qo'llashimiz orqali katta yutuqlarga erishishimiz mumkindir. Ta'lim sohasidagi ilg'or texnologiyalardan biri bu STEAM texnologiyasidi. STEAM ta'lim texnologiyasi uzluksiz ta'lim jarayonida innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash uchun mo'ljallangan o'zaro bog'liq va integratsiyalashgan o'quv dasturlarini yaratishga qaratilgan. STEAM texnologiyasi-"Matematik elementlarga asoslangan muhandislik va san'at orqali talqin qilingan fan va texnologiya" degan ma'noni anglatadi va har bir mavzu shu beshta fan bilan integratsiyalashuviga asoslanib, nazariy va amaliy ko'nikmalarning uyg'unligiga mo'ljallangan. Bola bir vaqtning o'zida bir nechta bilim sohalarini qamrab oladi, berilgan ma'lumotlardan foydalanish, o'z tajribasida faktlarni tekshirish imkoniyatini oladi.

3-7 yosh maktabgacha yoshdagi bola rivojlanishning muhim bosqichidir. Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan ishlaydigan tarbiyachilar maktabgacha yoshdagi bolalarda bilimga qiziqish uyg'otish, ularni turli manbalardan idrok etishga va ma'lumotlardan foydalanishga o'rgatish, atrofdagi voqelikka qiziqqan savollarga mustaqil ravishda javob topish qanchalik muhimligini tushunadilar. Maktabgacha yoshdagi bolalarda mustaqil ravishda tengdoshlar va kattalar bilan hamkorlikda harakat qilish qobiliyatini rivojlantirish muhimdir.

STEAM - ta'lim texnologiyasi orqali bolada kreativlik, qunt, qiziquvchalik va hozirgi kunda eng muhim bo'lgan xususiyat - muammoni hal qilish (problemsolving skills) qobiliyati shakllanadi. «STEAM fikrlash» bolalikdan boshlanadi. Bola yurishni bilmagan paytida ham jarayonlarning bog'liqligi, ketma-ketligi va ehtimollikni tushuna oladi. Ushbu xususiyatlar kattalar tomonidan har tomonlama rag'batlantirilishi, kerakli bilim, ko'nikma, malaka va qadriyatlarini vaqtida berilishini talab qiladi. Ular atrofdagi dunyoga va o'rganishga qiziqib, turli xil vositalar (qalamlar, flomasterlar, bo'yoqlar va boshqa badiiy materiallar, bloklar, dramatik o'yin materiallari, miniatyura hayotiy figuralar) va ijodiy harakatlar, qo'shiq aytish, raqsga tushish va o'zlarining ijodiy qobiliyatlaridan foydalangan holda yaratish va muloqot qilish qobiliyatlarini o'rganmoqdalar.

Ta'lim faoliyati to'g'ri qo'llab-quvvatlangan, atrofdagi dunyo ob'ektlari va hodisalarini o'z dizaynida ijodiy aks ettirish maktabgacha yoshdagi bola uchun qiyin bo'lmaydi. Maktabgacha yoshdagi bolalarga texnik mahsulot yoki jismoniy hodisaning mohiyatini tushunishga yordam

beradigan amaliyotga yo'naltirilgan STEAM va tadqiqot loyihalarini amalga oshirish orqali texnik va ilmiy fikrlash asoslarini shakllantirish, bu maktabgacha yoshdagi bolalarga o'z qarorlarining maqsadga muvofiqligi va istiqbollarini baholash imkonini beradi.

Hozirgi kunda Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida STEAM texnologiyalaridan foydalanish va an'anaviy usuldan farq qilgan holda yangi metodlarni qo'llash ancha samarali natija bermoqda. Bolalarning ham rivojlanish tezligi sezilarli darajada o'sgan. Shunday ekan STEAM texnologiyalari o'z natijasini bermoqda. Bu albatta yetishib chiqayotgan yosh avlod uchun quvonarli natija hisoblanadi.

STEM-ta'limning majburiy qismi bolalarni raqamli texnologiyalar bilan tanishishdir. Buning uchun "Multistudia" moduli yaratilgan. Bu bolalarning o'z animatsion filmini yaratish orqali turli loyihalarda bolalarning ish natijalarini umumlashtirish va zamonaviy darajada namoyish etish imkonini beradi. Bu axborot kommunikativ, raqamli va media texnologiyalarini rivojlantirish orqali bolalarning badiiy va texnik ijodini sintez qilishiga erishish mumkun.

Xulosa. STEAM yondashuvi bolalarning nafaqat intellektual salohiyatini oshiradi, balki jamoada ishlash orqali uning ijtimoiylashuv jarayoniga ham kata yordam beradi. Bu bolani maktab ta'limiga tayyor bo'lgan, zamonaviy fikrlaydigan barkamol shaxs sifatida tarbiyalaydi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Maktabgacha ta'limda Steam texnologiyalari N.I.Ismailova 8-bet 2023-yil
2. G.Bogdanovich. Dopolnitelnaya obshchrazvivayuyushaya programma «Multstudiya «Moy mir» Sverdlovskaya oblast, 2018 yil
3. Grosheva I.V.va boshqalar "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi. T. : 2022.